

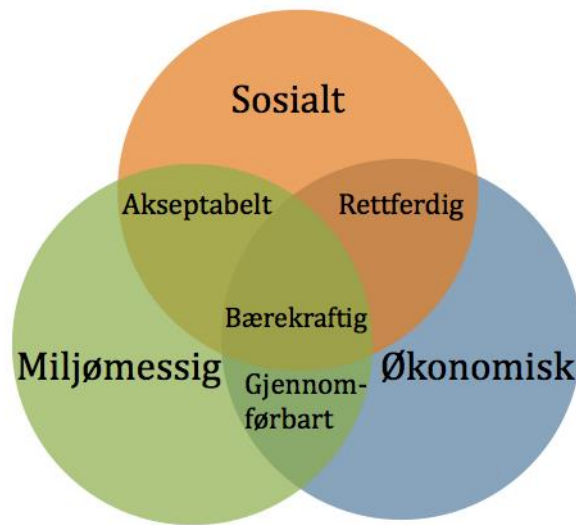
Verdiskaping i reiselivet - Mange bekker små, gjør en stor å..

Nina K Prebensen,
Professor, Instituttleder

Handelshøgskolen ved UiT. Norges Arktiske Universitet

Verdiskaping i et bærekraftig perspektiv

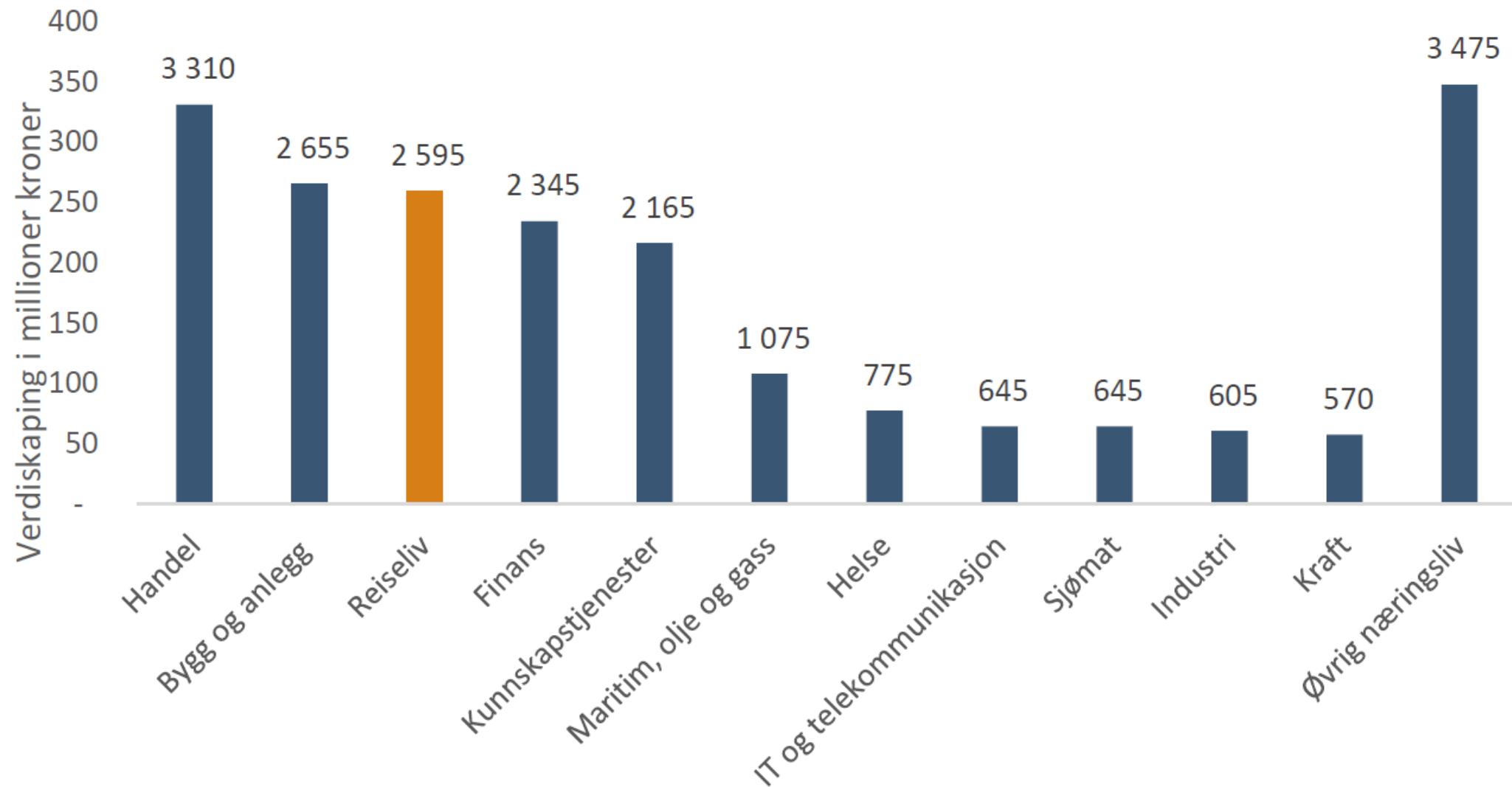
- **Bærekraftig utvikling. Utvikling** som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov (Brundtlandkommisjonen, 1987).

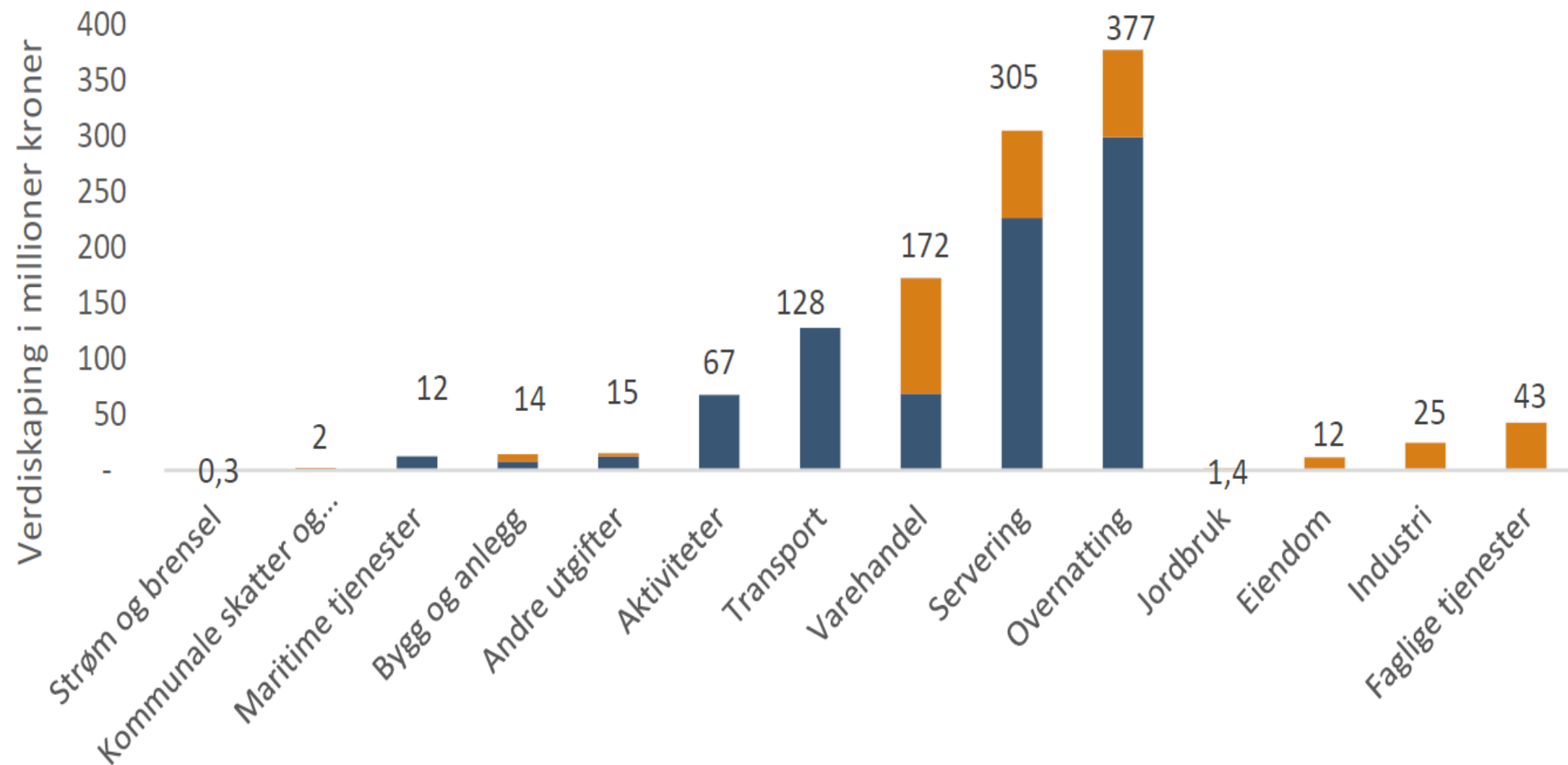
Verdensorganisasjonen for turisme, UNWTO, har plukket ut tre hovedområder når det gjelder bærekraftig reiseliv:

- Å bevare natur, kultur og miljø
- Å styrke de sosiale verdiene
- Å sørge for økonomisk levedyktighet

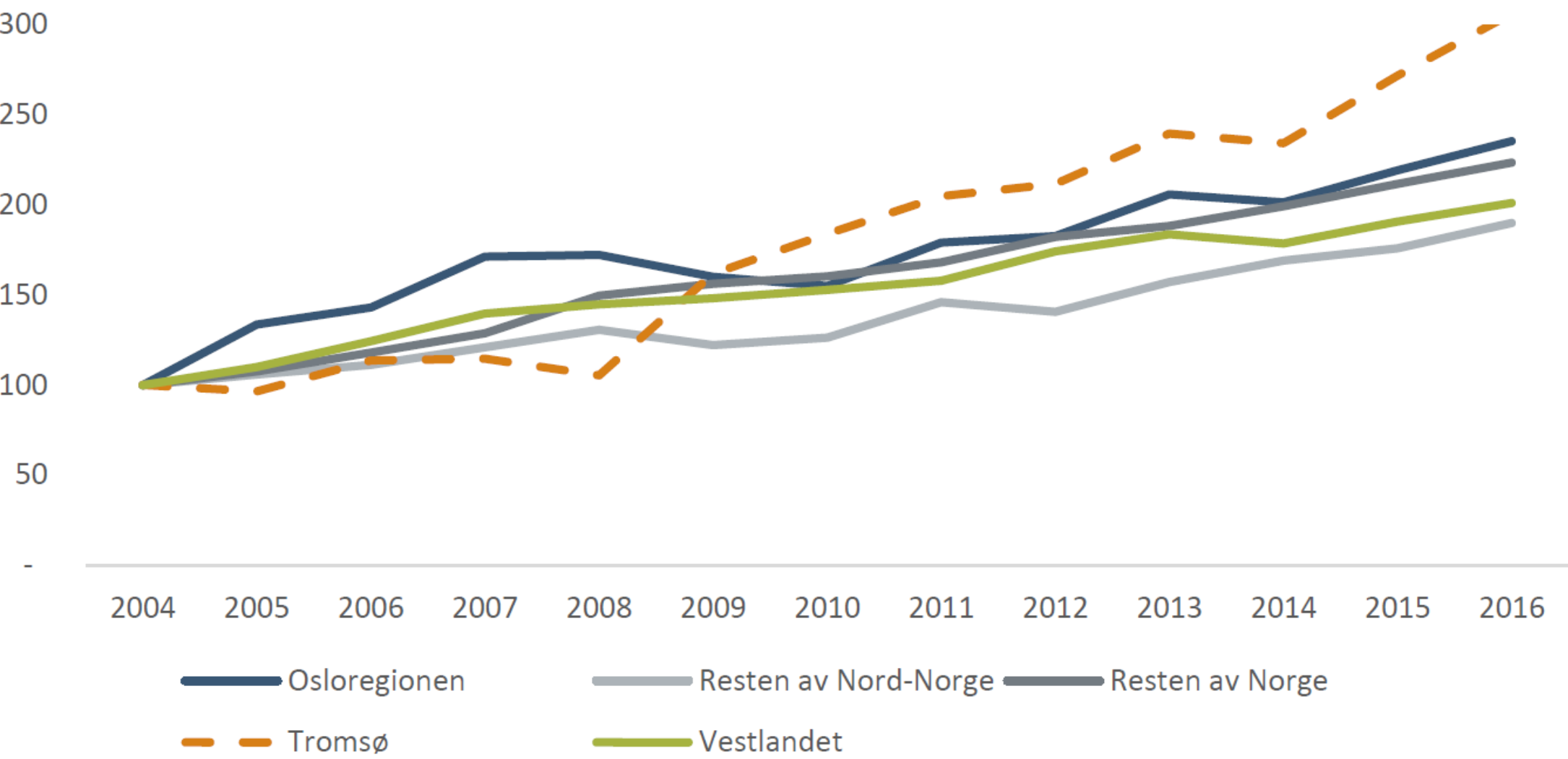
Verdiskaping i rapporteringspliktige foretak i Tromsø i 2016, fordelt på næringer.
Kilde: Menon (2018)

Beregnet verdiskaping i næringene der tilreisende legger igjen penger (blå del av søylene) og hos underleverandører i regionen (oransje del av søylene). Kilde: Menon (2018)

Verdiskaping i reiselivsnæringen i Tromsø sammenlignet med andre regioner, løpende priser, 2004-2016.
Kilde: Menon (2018)

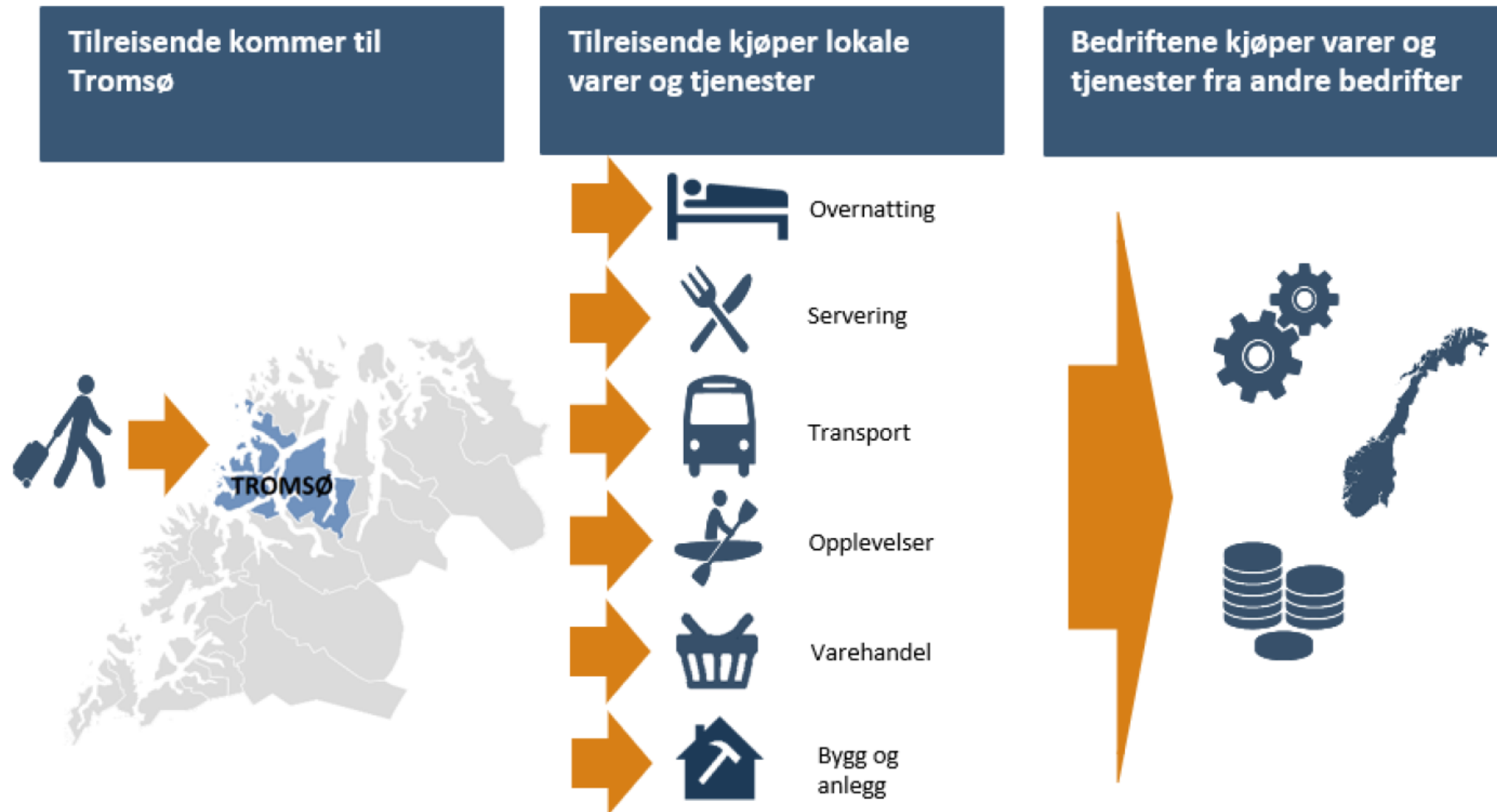
Bærekraftige steder må ha bærekraftige bedrifter

Økonomisk levedyktige og konkurransedyktige reiselivsdestinasjoner gjennom **lokal verdiskaping**

Å sikre levedyktigheten og konkurransedyktigheten til reiselivsbedrifter i et **langsiktig** perspektiv.

Destinasjoner = folk (lokalbefolkning, besøkende), natur/kultur og bedrifter

Illustrasjon av tilreisende sitt økonomiske bidrag

Turister og bærekraft

Inntekter

- Mengde x pris = omsetning
- Merverdi og ringvirkninger (handle hos andre, som gir...)
- Sosiale inntekter: Jobber (lønn, skatt mm)

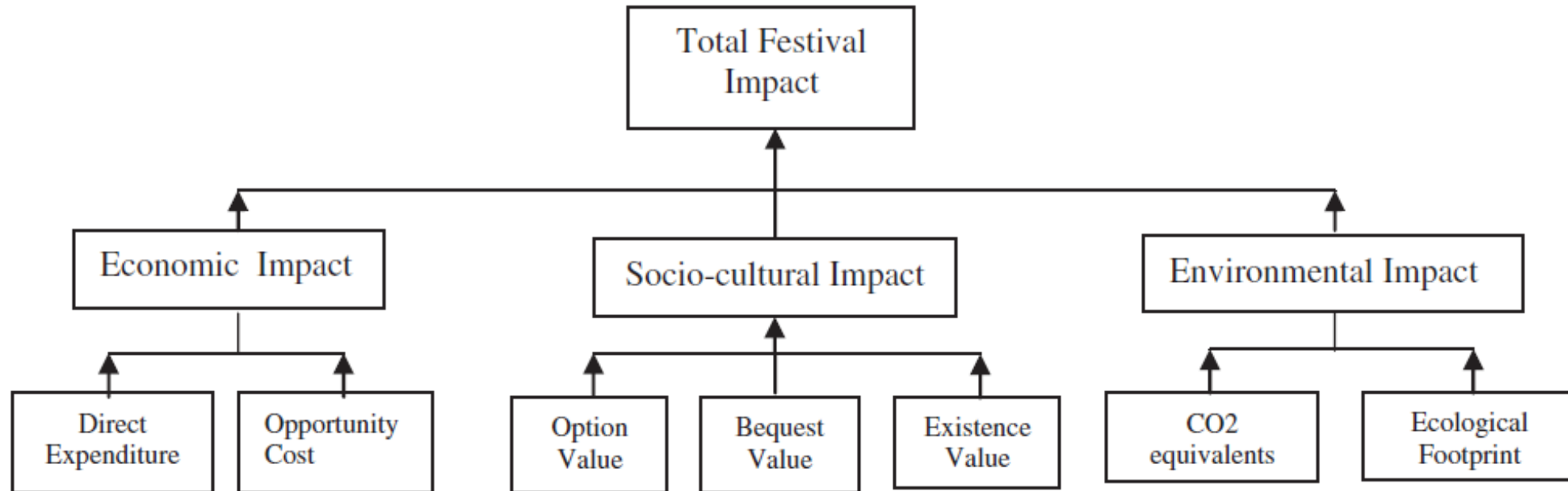
Kostnader

- Drifts og investeringskostnader
- Fotavtrykk
- Sosial belastninger

Direkte og indirekte virkninger

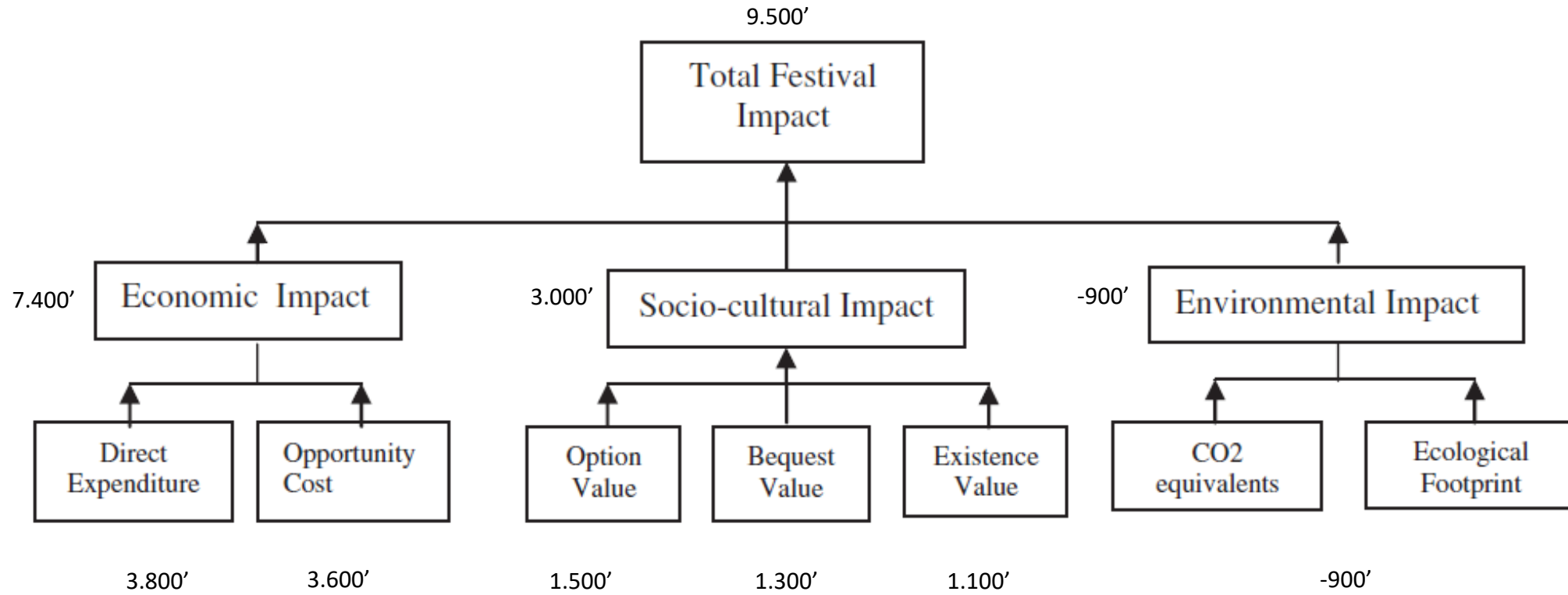
(Andersson , Armbrecht & Lundberg, 2012). Musikkfestival i Gøteborg

Direkte og indirekte virkninger

(Andersson , Armbrecht & Lundberg, 2012)

(In 1000 Euros)

Eksempel musikkfestival i Gøteborg

- Hvorfor på pluss-siden?
 - Kortreiste besøkende (nærhet til markedet: Stockholm etc.)
 - Godt samarbeid med lokale bedrifter (kortreiste leveranser)
 - Bevissthet knyttet til lokalbefolkningen og natur (tåleevne)
- Generelt: empiriske studier viser at mindre eventer er langt mer bærekraftig enn store gigaeventer (e.g., Anderson, Armbrecht & Lundberg 2008).

Verdiskapning

Tradisjonelt perspektiv

- Noen produserer mens andre konsumerer
(noen skaper verdier og andre bruker dem opp)

Nyere perspektiv

- Samproduksjon av verdier (value co-creation)
- Prosuming (Toffler 1960)

Fra servicekvalitet til opplevelsesverdi

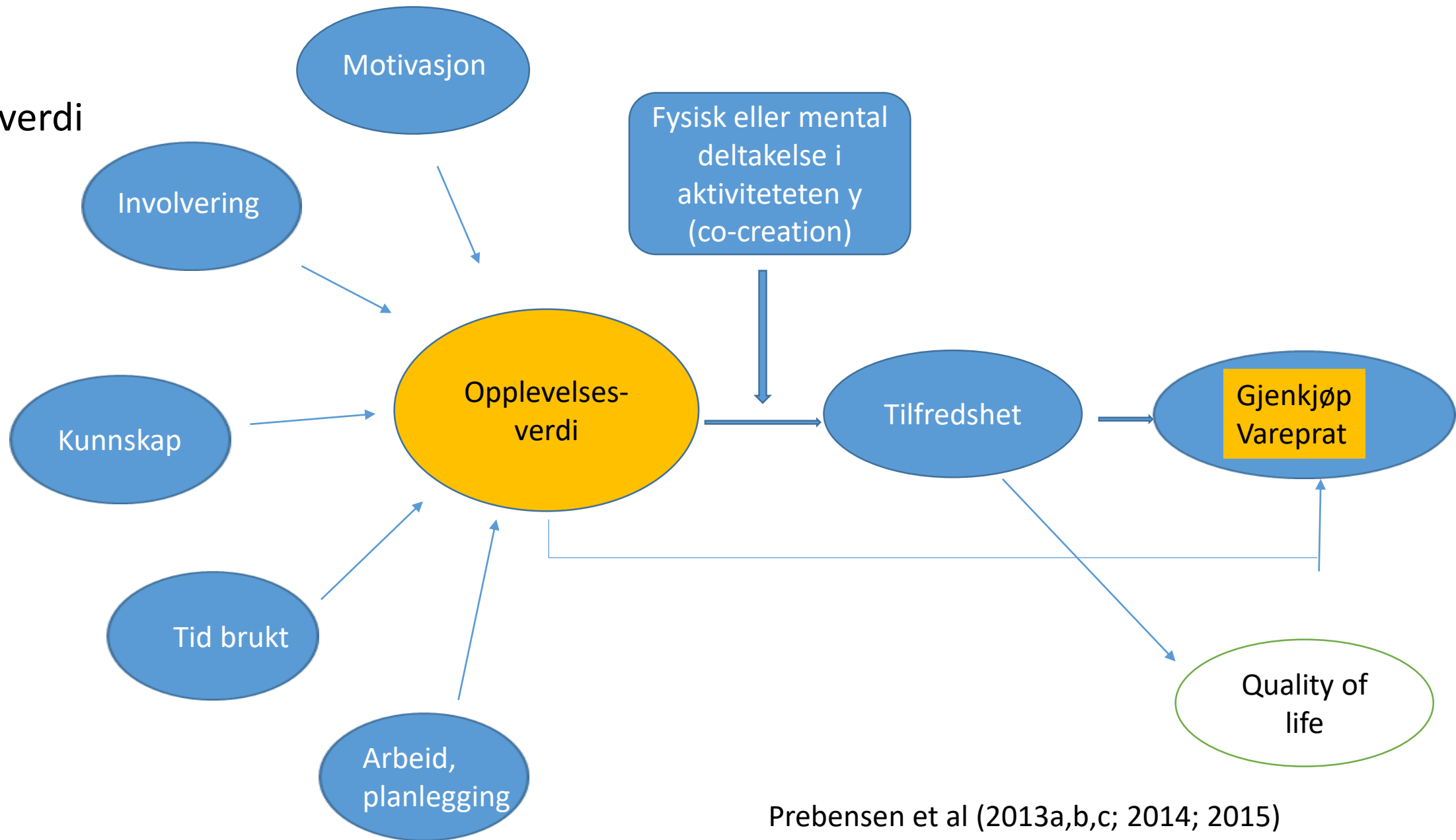
Servicekvalitet

- Funksjonalitet,
- valuta for pengene og
- servicemedarbeideren
 - Troverdige
 - Tillitsvekkende
 - Vise empati
 - Gi respons

Opplevelsesverdi

- Funksjonalitet og valuta for pengene
- Følelsesmessig verdi
- Sosial verdi
- Epistemisk verdi (opplevd nyhet, ekthet, læring)

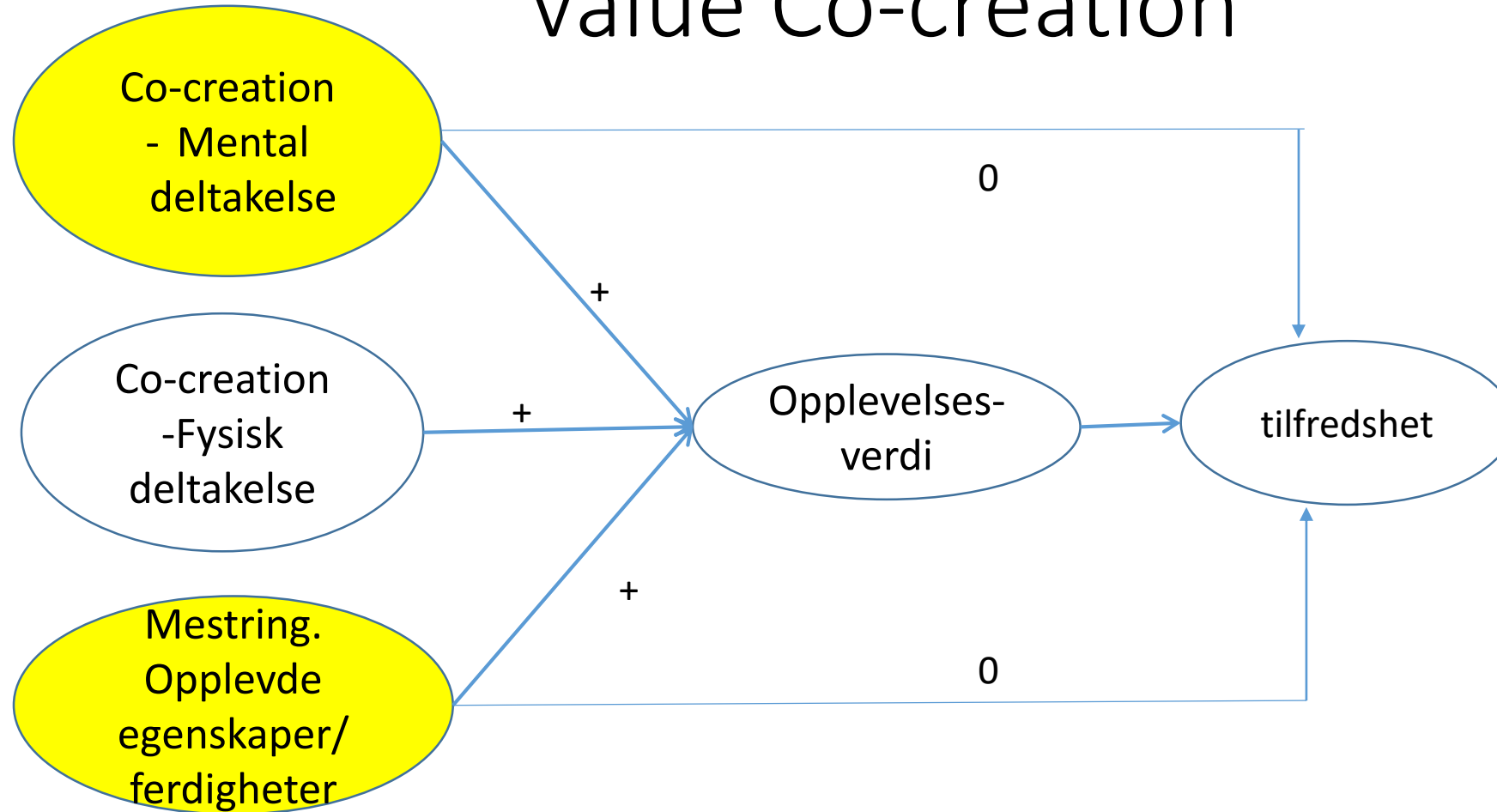
Årsaker og effekter av opplevelsesverdi

Prebensen et al (2013a,b,c; 2014; 2015)

Mathis, Kim, Uysal, Sirgy & Prebensen (2016)

Value Co-creation

Avslutningsbetragtninger – hva påvirker verdiskaping?

(lokal verdiskaping og langsiktighet)

- Kundesegmenter
 - kortreist kunde,
 - Betalingsvillighet
 - Mengdevurderinger vs samarbeide
- Lojalitet i reiselivet handler i stor grad om vareprat
 - hvor skjer det,
 - hva påvirker og hvem påvirker? ...
 - hvordan selge nabobyen og bygda?
- Gjenkjøp er lav i reiseliv pga. variasjonssøking
 - er det likevel noe som kan øke grad av gjenkjøp?,
 - pirre nysgjerrigheten om noe mer neste gang,
 - følt mestring,
 - mental og fysisk deltakelse
- Mer involvering, motivasjon og kunnskap øker opplevd verdi for kunden
 - Finne riktige måter å motivere, informere etc...

Kunnskap er nøkkelen til bærekraft

- Overvåking
- Planlegging
- Samarbeid
- Fleksibilitet
(sesong, steder, aktiviteter)

- Nye forretningsmodeller?
 - Verdiforslag

OPENING HOURS EASTER 2016	
THURSDAY 24th	12-18
FRIDAY 25th	12-18
SATURDAY 26th	10-18
SUNDAY 27th	14-18
MONDAY 28th	12-18

Tusen takk for meg!

Foto: Hugo Paulsen